

การประชุมความสียงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า
อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

คำนำ

เหตุการณ์การทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ การป้องกันการทุจริต คือการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานรัฐ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันใน ระดับหนึ่งได้ว่าด้วยการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่เกิดพบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีให้นำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า จึงได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงในองค์กรขึ้น เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารความเสี่ยงของการดำเนินที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า

กันยายน ๒๕๖๕

สารบัญ

หน้า

หลักการและเหตุผล	๑
การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๒
ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๒
สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๓
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๔
กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	๔
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และประพจน์มิชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า	๕

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

.....

หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ พ.ศ. ๒๕๕๓ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖ ที่กำหนดว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

- (๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
- (๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- (๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- (๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
- (๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์
- (๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- (๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๔/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ

การทุจริตเป็นพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่เบี่ยงเบนไปจากปทัสสถานอันเป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อตอบสนองเป้าหมายส่วนตัวเป็นสำคัญ การทุจริตในภาครัฐเป็นปัญหาร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งของสังคมไทย ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างมาก รูปแบบการทุจริต ในภาครัฐมีการกระจายตัว และมีความซับซ้อน มากยิ่งขึ้นอยู่ในทุกระดับ ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย จนถึงการขับเคลื่อนสู่ระดับปฏิบัติ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีตัวชี้วัดสำคัญ คือ ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยจะต้องอยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ หรือมีคะแนนประมาณ ๗๓ คะแนน ภายในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐ โดยในแผนย่อยที่ ๑ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นการปรับ “ระบบ” เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ โดยการพัฒนาเครื่องมือ เพื่อสร้างความโปร่งใส มุ่งเน้น การสร้างนวัตกรรมและมาตรการในการต่อต้านการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและเท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต รวมถึงการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการสกัดกั้นการทุจริตโดยถือเป็นวาระแห่งชาติ โดยเมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ นายกรัฐมนตรี ได้เห็นชอบตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) รัฐบาลประกาศให้พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นปีแห่งการอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ ตลอดจน การรับสินบนทุกรูปแบบ อีกทั้งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องปราม ซึ่งกำหนดให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในส่วนราชการเป็นประจำทุกปีและ รายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา หรือตามระยะเวลาที่กำหนด และคณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เห็นชอบแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และเห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนกิจกรรม ตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกันขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุตามเป้าหมาย ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี ประกอบกับเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินการกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การพัฒนามาตรการสกัดกั้น การทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ภายใต้กิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการ บ่งชี้ความเสี่ยงของการทุจริตที่มีอยู่ในองค์กรโดยการประเมินโอกาสของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนบุคคลหรือ หน่วยงานที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริต เพื่อพิจารณาว่าการควบคุมและการป้องกันการทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่

การทุจริตในระดับท้องถิ่น พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของทุจริตในระดับท้องถิ่น ได้แก่ การกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าโดยหลักการแล้วการกระจายอำนาจ มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนมากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ในทาง ปฏิบัติทำให้แนวโน้มของการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

- ๑) การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจาก การละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒) สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล
- ๓) สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย
- ๔) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรม

จริยธรรม

- ๕) สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ
- ๖) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ
- ๗) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

- ๑) โอกาส แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแต่พบว่ายังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต
- ๒) สิ่งจูงใจ เป็นที่ยอมรับว่าสถานะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมทุนนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นการสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมการทุจริตมากยิ่งขึ้น
- ๓) การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาของประชาชน ขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้
- ๔) การผูกขาด ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้น จึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการของภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้าง และโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ
- ๕) การได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหา ช่องทางเพื่อเพิ่ม “รายได้พิเศษ” ให้กับตนเองและครอบครัว
- ๖) การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษ ถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน แต่ในปัจจุบันพบว่าคนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลงและมี ความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม
- ๗) มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นยกย่อง คนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิดเห็นว่าการทุจริต เป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดาเห็นคนซื้อเป็นคนเชื่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาดยอมจะทำการทุจริตฉ้อราษฎร์ บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อบาปและบาปและไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายใน ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรขององค์กร ถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือ หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้ เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการป้องกันข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้เกิดการทุจริต ปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน ป้องกันความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ลดโอกาสและผลกระทบที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อการดำเนินงานที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้และสามารถควบคุมได้ ตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

กรอบแนวคิดและนิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นการเป็นราชการใสสะอาด สามารถสกัดกั้นลดและปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของสวนราชการให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ในฐานะกลไกของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐได้ขับเคลื่อนการดำเนินการภายใต้บริบท ใหม่ที่เน้นเรื่องการป้องกัน ปองปรามที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสกัดกั้น ยับยั้ง เพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยได้จำแนกประเภทการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต และประพฤติมิชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score	มาตรการ ควบคุมความเสี่ยง การทุจริต
๑	การบริหารงานของ หน่วยงาน และการ ปฏิบัติงานของ บุคลากร	๑. ผู้บริหารดำเนินการตามนโยบาย ของตนเอง แทรกแซงการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ซึ่งอาจขัดต่อ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ๒. บุคลากรของหน่วยงานปฏิบัติ ตามนโยบายของผู้บริหาร โดยไม่มี กฎระเบียบรองรับ ๓. บุคลากรของหน่วยงานไม่ ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน เอา งานส่วนตัวมาทำที่ทำงาน ขาดความ รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	ปานกลาง	๑. โครงการส่งเสริมการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิ บาลเพื่อป้องกันการทุจริต ๒. มาตรการแสดงเจตนาธรรมาภิ ในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ใน การบริหารงานของผู้บริหาร ด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการ ป้องกันการทุจริตเพื่อยกระดับ คุณธรรมและความโปร่งใส ๓. มาตรการจัดทำแผนปฏิบัติ การป้องกันการทุจริตเพื่อย กระดับคุณธรรมและความ โปร่งใส ๔. โครงการพัฒนาความรู้ด้าน กฎหมายและระเบียบที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน สำหรับบุคลากรของหน่วยงาน ผู้บริหารและสมาชิกสภา ท้องถิ่น ๕. มาตรการส่งเสริมการ ปฏิบัติงานตามประมวล จริยธรรม ๖. โครงการเสริมสร้างค่านิยม ต่อต้านการทุจริต ๗. มาตรการประเมินความ คุ้มค่าในการบริหารงานของ หน่วยงาน

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score	มาตรการ ควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๒	การบริหารงานบุคคล	การบรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย โอน เลื่อน ตำแหน่ง/เงินเดือน และการมอบหมายงาน ไม่เป็นธรรม เอาแต่พวกพ้อง หรือมีการเรียกรับเงิน เพื่อให้ได้รับการแต่งตั้งหรือเลื่อนตำแหน่ง	ปานกลาง	๑. มาตรการเปิดเผยข้อมูลการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลแก่สาธารณะ ๒. มาตรการสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล ๓. กิจกรรมสร้างความโปร่งใสในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ๔. มาตรการนำผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชนในการให้บริการมาใช้ในการเลื่อนขั้น เลื่อนเงินเดือน ของบุคลากร
๓	การบริหารการเงินงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารพัสดุ และการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินของทางราชการ	๑. การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือใช้เงินไม่เกิดประโยชน์กับราชการ	สูง	๑. มาตรการควบคุมการเบิกจ่ายเงิน ตาม ข้อ บัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒. กิจกรรมวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี ๓. มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงาน ๔. มาตรการป้องกันการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่สมควร ผิดวัตถุประสงค์ ไม่มีประสิทธิภาพ ๕. โครงการเสริมสร้างความโปร่งใสในการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ ๖. โครงการปลูกฝังวิธีคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการ ดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	Risk Score	มาตรการ ควบคุมความเสี่ยงการ ทุจริต
๔	การให้บริการ สาธารณะ/บริการ ประชาชน	๑. ไม่ให้บริการแก่ประชาชน ตามลำดับ อันเนื่องมาจาก ความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการให้ สิทธิพิเศษแก่คนบางกลุ่ม หรือมี การติดสินบนเพื่อให้ได้คิวเร็วขึ้น ๒. มีการเรียกรับเงินพิเศษจากผู้ ขอรับบริการนอกเหนือจาก ค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับ การให้บริการ หรือการพิจารณา อนุมัติอนุญาต ๓. ให้บริการไม่เป็นไปตาม มาตรฐาน เช่น ใช้เวลาให้บริการ นานกว่าที่กำหนดไว้	สูง	๑. มาตรการ NO Gift Policy ๒. โครงการเสริมสร้างวัฒนธรรม การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ๓. โครงการพัฒนาคุณภาพการ ให้บริการประชาชนตามหลัก ธรรมาภิบาล ๔. โครงการบุคลากรต้นแบบด้าน “บริการเป็นเลิศ” ๕. โครงการพัฒนาระบบการ ให้บริการประชาชนผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ (E-Service) ๖. มาตรการจัดให้มีระบบและช่อง ทางการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับ การทุจริตของหน่วยงาน

ตารางที่ ๑ : ระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknow Factor
๑	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว - เจ้าหน้าที่บางรายนำวัสดุอุปกรณ์ของสำนักงาน ไปใช้ส่วนตัว ที่บ้าน และใช้รถยนต์ส่วนกลางใน การดำเนินกิจกรรมส่วนตัว	✓	
๒	การเรียกรับเงิน หรือประโยชน์ตอบแทนอื่น ในการขอ อนุมัติ หรือขออนุญาตต่าง ๆ - เจ้าหน้าที่บางรายเรียกรับเงิน หรือประโยชน์ ตอบแทนอื่น ในการขออนุมัติ หรือขออนุญาต ต่าง ๆ นอกเหนือจากที่กฎหมาย กำหนด		✓

คำอธิบาย : รายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริต
เท่านั้น (อธิบาย ให้ละเอียด ชัดเจนมากที่สุด)

- ความเสี่ยงที่เคยเกิดหรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมายในช่อง Known
Factor

- ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ใน อนาคตว่า
มีโอกาสเกิดให้ใส่เครื่องหมายในช่อง Unknown Factor

การวิเคราะห์ความเสี่ยง

ตารางที่ ๒ : แสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ส่วนตัว • เจ้าหน้าที่บางรายนำวัสดุอุปกรณ์ของสำนักงานไปใช้ส่วนตัวที่บ้าน และใช้รถยนต์ส่วนกลางในการดำเนินกิจกรรมส่วนตัว		✓		
๒	การเรียกรับเงิน หรือประโยชน์ตอบแทนอื่น ในการขออนุมัติ หรือ ขออนุญาต ต่าง ๆ • เจ้าหน้าที่บางรายเรียกรับเงิน หรือ ประโยชน์ตอบแทนอื่น ในการ ขออนุมัติ หรือขออนุญาตต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ กฎหมายกำหนด		✓		

คำอธิบาย : ให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์แสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการ ทุจริต แยกตามรายสีไฟจราจร

- ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร

• สีเขียว

หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ

• สีเหลือง

หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวัง ในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้

• สีส้ม

หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

• สีแดง

หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับ ติดตามได้ อย่างใกล้ชิด หรือ อย่างสม่ำเสมอ

ระดับความเสี่ยง

ตารางที่ ๓ : เมทริกส์ระดับความเสี่ยง ๒ มิติ (Risk Level matrix)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความ จำเป็น ของการ เฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความ รุนแรง ของ ผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยง รวมจำเป็น X รุนแรง
๑	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ ประโยชน์ส่วนตัว • เจ้าหน้าที่บางรายนำวัสดุ อุปกรณ์ของสำนักงานไปใช้ส่วนตัว ที่บ้าน และใช้รถยนต์ส่วนกลางใน การดำเนินกิจกรรมส่วนตัว	๒	๒	๔
๒	การเรียกรับเงิน หรือประโยชน์ ตอบแทนอื่น ในการขออนุมัติ หรือ ขออนุญาต ต่าง ๆ • เจ้าหน้าที่บางรายเรียกรับเงิน หรือ ประโยชน์ตอบแทนอื่น ในการ ขออนุมัติ หรือขออนุญาตต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ กฎหมายกำหนด	๓	๓	๙

คำอธิบาย : ให้นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูง-สูงมากที่เป็นสีส้ม และ
สีแดง (จากตารางที่ ๒) มาหาค่าความเสี่ยงรวมโดยนำระดับความจำเป็นของการเฝ้า ระวังที่มีค่า ๑-๓ คูณด้วยระดับ
ความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ เช่นกัน

- ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่าเป็น MUST หมายถึง
มีความจำเป็น สูงในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ (ค่า MUST อยู่ในระดับ ๓
หรือ ๒)

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่าเป็น SHOULD หมายถึงมีความ
จำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตค่า SHOULD อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

- ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้ (หากกิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น)

- เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (STAKEHOLDER) รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาคราชการ หรือมีผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม (Financial) หรือมีผลกระทบ ต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย (Customer/User) ค่าความรุนแรงอยู่ในระดับ ๒ หรือ ๓

- มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน (Internal Process) หรือการเรียนรู้ องค์ความรู้ (Learning & Growth) ค่าความรุนแรงอยู่ในระดับ ๑ หรือ ๒

การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ตารางที่ ๔ : การประเมินความเสี่ยงสูง

โอกาส/ความเสี่ยง	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง
การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ ประโยชน์ส่วนตัว • เจ้าหน้าที่บางรายนำวัสดุ อุปกรณ์ของสำนักงานไปใช้ส่วนตัวที่บ้าน และใช้รถยนต์ส่วนกลางในการดำเนินกิจกรรมส่วนตัว	พอใช้	✓		
การเรียกรับเงิน หรือประโยชน์ตอบแทนอื่น ในการขออนุมัติ หรือขออนุญาต ต่าง ๆ • เจ้าหน้าที่บางรายเรียกรับเงิน หรือประโยชน์ตอบแทนอื่น ในการขออนุมัติ หรือขออนุญาตต่าง ๆ นอกเหนือจาก ที่กฎหมายกำหนด	พอใช้	✓		

คำอธิบาย : ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จากตารางที่ ๓) มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริตว่ามีระดับการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ ๓ ระดับ ดังนี้

- ดี หมายถึง จัดการได้ทันทีทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงินไม่มีรายจ่ายเพิ่ม
- พอใช้ หมายถึง จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้และเข้าใจ
- อ่อน หมายถึง จัดการไม่ได้หรือได้เพียงเล็กน้อย การจัดการเพิ่มเกิดรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ ผู้รับมอบผลงาน และยอมรับไม่ได้ไม่มีความเข้าใจ

บริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๕ : แผนบริหารความเสี่ยง

การใช้งบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงทุจริต	มาตรการป้องกันความเสี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อน
๑	การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว • เจ้าหน้าที่บางรายนำวัสดุอุปกรณ์ของสำนักงาน ไปใช้ส่วนตัวที่บ้าน และใช้รถยนต์ส่วนกลางในการดำเนินกิจกรรมส่วนตัว	แผนบริหารความเสี่ยง ๑. พัฒนาระบบทรัพย์สินของราชการ ๒. สร้างจิตสำนึกในการแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ๓. ให้ความรู้ความเข้าใจในหลักการใช้ทรัพย์สินทางราชการแก่พนักงาน
๒	การเรียกรับเงิน หรือประโยชน์ตอบแทนอื่น ในการขออนุมัติ หรือขออนุญาต ต่าง ๆ • เจ้าหน้าที่บางรายเรียกรับเงิน หรือประโยชน์ตอบแทนอื่น ในการขออนุมัติ หรือขออนุญาต ต่าง ๆ นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด	แผนบริหารความเสี่ยง ๑. ให้ความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกฎหมายแก่พนักงาน เจ้าหน้าที่ ๒. สร้างวัฒนธรรมและค่านิยมสุจริต ยึดมั่นจริยธรรมในการดำรงตน เพื่อสร้างศรัทธาและความไว้วางใจในการปฏิบัติราชการ

การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ตารางที่ ๒ : การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ตารางการจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกันความเสี่ยง ผลประโยชน์ทับซ้อน	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง
๑	๑. พัฒนาระบบทรัพย์สินของราชการ ๒. สร้างจิตสำนึกในการแยกแยะ ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ ส่วนรวม ๓. ให้ความรู้ความเข้าใจในหลักการใช้ ทรัพย์สินทางราชการ แก่พนักงาน	๑. ห้องเก็บพัสดุมีที่สำหรับเก็บพัสดุ ไม่เพียงพอ ๒. บุคลากรส่วนใหญ่ไม่ทราบ หรือ รับรู้ถึงวิธีการในการขอยืมใช้ ทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	✓		
๒	๑. ให้ความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน การปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบ กฎหมายแก่พนักงาน เจ้าหน้าที่ ๒. สร้างวัฒนธรรมและค่านิยม สุจริต ยึดมั่นจริยธรรมในการดำรงตน เพื่อ สร้างศรัทธา และความไว้วางใจในการ ปฏิบัติราชการ	๑. การพิจารณาตรวจสอบและ เสนอความเห็นการอนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการ ตามลำดับคำขอ	✓		

เพื่อติดตามการเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหาร
ความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดัก เพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญห
ให้ มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สี ได้แก่
สีเขียว สีเหลือง สีแดง ดังนี้

สถานะสีเขียว

(ยังไม่เกิดการเฝ้าระวังต่อเนื่อง)

: ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม

สถานะสีเหลือง

(เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้)

: เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยงแต่แก้ไขได้ทันทีตามมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/
กิจกรรมที่เตรียมไว้แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับ ความรุนแรง
น้อยกว่าระดับ ๓

สถานะสีแดง

(เกินกว่าการยอมรับ)

: เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายแก้ไขไม่ได้ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมเพิ่มขึ้น
แผนใช้ไม่ได้ผลความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรง น้อยกว่าระดับ ๓

จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ ๗ : ตารางจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
		เขียว	เหลือง	แดง
๑. ห้องเก็บพัสดุมีสำหรับเก็บพัสดุไม่เพียงพอ ๒. บุคลากรส่วนใหญ่ไม่ทราบหรือรับรู้ ถึงวิธีการในการขอใช้ทรัพย์สิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑. พัฒนาระบบทรัพย์สินของราชการ ๒. สร้างจิตสำนึกในการแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม ๓. ให้ความรู้ความเข้าใจในหลักการใช้ ทรัพย์สินทางราชการ แก่พนักงาน	✓		
๑. การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นการอนุมัติอนุญาต ไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ	๑. ให้ความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกฎหมายแก่พนักงาน เจ้าหน้าที่ ๒. สร้างวัฒนธรรมและค่านิยมสุจริต ยึดมั่นจริยธรรมในการดำรงตน เพื่อสร้างศรัทธาและความไว้วางใจในการปฏิบัติราชการ	✓		

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า

อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร